ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο πενταμελές τμήμα) της 14ης Μαρτίου 1997 *

Στην υπόθεση T-25/96,

Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen, ένωση γερμανικού δικαίου χωρίς νομική ικανότητα, με έδρα τη Βόνη, μέλη της οποίας είναι οι:

— **Aero Lloyd Flugreisen GmbH & Co. Luftverkehrs-KG,** εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Oberursel (Γερμανία),

— **Air Berlin GmbH & Co. Luftverkehrs KG,** εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Βερολίνο,

— **Condor Flugdienst GmbH**, εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Kelsterbach (Γερμανία),

— **Germania Fluggesellschaft mbH,** εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Βερολίνο,

— **Hapag-Lloyd Fluggesellschaft mbH,** εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Langenhagen (Γερμανία),

— **LTU Lufttransport Unternehmen GmbH & Co. KG,** εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Düsseldorf (Γερμανία),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

και

Hapag-Lloyd Fluggesellschaft mbH, εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Langenhagen, ενεργούσα ιδίω ονόματι,

εκπροσωπούμενες από τους Gerrit Schohe και Philipp von Dietze, δικηγόρους Αμβούργου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Marc Baden, 24, rue Marie-Adelaïde,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τους Anders Jessen και Paul Nemitz, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενους από τον Georg M. Berrisch, δικηγόρο Αμβούργου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως C(95) 3319 τελικό της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 1995, όσον αφορά τη χορήγηση φορολογικών ενισχύσεων υπό μορφή αποσβέσεων υπέρ γερμανικών αεροπορικών εταιριών,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, P. Lindh, J. Azizi, J. D. Cooke και M. Jaeger, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Στις 29 Νοεμβρίου 1995, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(95) 3319 τελικό, σχετική με τη χορήγηση φορολογικών ενισχύσεων υπό μορφή αποσβέσεων υπέρ γερμανικών αεροπορικών εταιριών (στο εξής: επίδικη απόφαση).

2 Σύμφωνα με το άρθρο 1 της αποφάσεως αυτής, η παράταση από την 1η Ιανουαρίου 1995 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1999 της ισχύος των διατάξεων του άρθρου 82. f του *Einkommensteuerdurchführungsverordnung* (γερμανικού εκτελεστικού κανονισμού περί της φορολογίας εισοδήματος, στο εξής: EStDV), το οποίο καθιέρωνε ένα μηχανισμό εκτάκτων αποσβέσεων υπέρ των αεροσκαφών, αποτελούσε κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά υπό την έννοια του άρθρου 92 της Συνθήκης ΕΚ. Το άρθρο 2 υποχρέωνε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να καταργήσει αυτό το μέτρο χορηγήσεως ενισχύσεων από την 1η Ιανουαρίου 1995.

3 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Φεβρουαρίου 1996, οι προσφεύγουσες ζήτησαν από το Πρωτοδικείο να ακυρώσει την επίδικη απόφαση και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση αυτή είναι πλημμελώς αιτιολογημένη και ότι, επομένως, συνιστά παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης.

4 Στις 13 Μαρτίου 1996, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 96/369/ΕΚ, σχετική με τη χορήγηση φορολογικών ενισχύσεων υπό μορφή αποσβέσεων υπέρ γερμανικών αεροπορικών εταιριών (ΕΕ L 146, σ. 42, στο εξής: απόφαση 96/369).

5 Η τελευταία αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως αυτής αναφέρει ότι «είναι αναγκαία η ανάκληση της [επίδικης] αποφάσεως (...) που είχε κοινοποιηθεί στις γερμανικές αρχές στις 15 Δεκεμβρίου 1995 και η οποία αφορούσε το ίδιο αντικείμενο, εφόσον το γερμανικό κείμενο της τελευταίας αυτής αποφάσεως, που ήταν κατά βάση πανομοιότυπο με το κείμενο της παρούσας αποφάσεως, περιελάμβανε πολλά συντακτικά λάθη». Το άρθρο 5 ορίζει ότι «ανακαλείται η [επίδικη] απόφαση». Κατά τα λοιπά, το διατακτικό ταυτίζεται κατ' ουσία με εκείνο της επίδικης αποφάσεως.

6 Οι προσφεύγουσες προσέβαλαν επίσης την απόφαση 96/369, με προσφυγή ακυρώσεως που άσκησαν στις 31 Μαΐου 1996 στην υπόθεση Τ-86/96.

7 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία στις 9 Απριλίου 1996, η Επιτροπή ζήτησε από το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει ότι παρέλκει πλέον η έκδοση αποφάσεως επί της παρούσας προσφυγής. Η Επιτροπή διατείνεται ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου, αφού, μετά την άσκησή της, η επίδικη απόφαση ακυρώθηκε με την απόφαση 96/369.

8 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 6 Μαΐου 1996, οι προσφεύγουσες αντιτάχθηκαν στο αίτημα της Επιτροπής.

9 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, κυρίως, ότι η προσφυγή δεν κατέστη άνευ αντικειμένου. Συγκεκριμένα, διατείνονται ότι η απόφαση 96/369 δεν μπορεί εγκύρως να αντικαταστήσει την επίδικη απόφαση. Αφενός, το περιεχόμενο της αποφάσεως 96/369 ταυτίζεται απόλυτα με εκείνο της επίδικης αποφάσεως, οπότε η απόφαση 96/369 δεν μπορεί παρά να αποτελεί μια απλώς βεβαιωτική πράξη, η οποία δεν παράγει, αφ' εαυτής, κανένα έννομο αποτέλεσμα. Αφετέρου, η έκδοση της αποφάσεως 96/369 σκοπεί αποκλειστικά στην

εκ των υστέρων εξάλειψη των ελαττωμάτων από τα οποία πάσχει η αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως και, επομένως, συνιστά πρόδηλη παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης. Ο παράνομος αυτός χαρακτήρας συνεπάγεται την ακυρότητα της αποφάσεως 96/369.

10 Επικουρικώς, για την περίπτωση κατά την οποία το Πρωτοδικείο θα έκρινε ότι η προσφυγή κατέστη πράγματι άνευ αντικειμένου, οι προσφεύγουσες παρατηρούν ότι η ίδια η Επιτροπή προκάλεσε την κατάργηση της δίκης, οπότε δεν μπορεί να την επικαλεσθεί. Εξάλλου, η αίτηση περί καταργήσεως της δίκης σκοπεί αποκλειστικά στη μείωση των πιθανοτήτων ευδοκιμήσεως της παρούσας προσφυγής και, συνακόλουθα, της ένδικης προστασίας των προσφευγουσών. Εν πάση περιπτώσει, οι προσφεύγουσες ζητούν την καταδίκη της Επιτροπής στα δικαστικά έξοδα.

11 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι το από 9ης Απριλίου 1996 έγγραφο της Επιτροπής εγείρει ένα παρεμπίπτον ζήτημα το οποίο πρέπει να κριθεί χωρίς προφορική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 114, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

12 Με την προσφυγή τους, οι προσφεύγουσες ζήτησαν την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως. Μετά όμως από την άσκηση της προσφυγής αυτής, η εν λόγω απόφαση ανακλήθηκε ρητά, με την απόφαση 96/369. Εντεύθεν συνάγεται ότι η επίδικη απόφαση έπαυσε να υφίσταται.

13 Συναφώς, επιβάλλεται να διευκρινιστεί ότι, στο μέτρο που η απόφαση 96/369 καταργεί και αντικαθιστά την επίδικη απόφαση, δεν συνιστά απλώς βεβαιωτική πράξη, αλλά νέα πράξη, ικανή να παραγάγει έννομα αποτελέσματα.

14 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι η απόφαση 96/369 είναι άκυρη, δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο να εξετάσει, στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής, τους λόγους οι οποίοι ανάγονται στον παράνομο χαρακτήρα της αποφάσεως αυτής και οι οποίοι μπορούν, ενδεχομένως, να προβληθούν από τις προσφεύγουσες προς στήριξη της προσφυγής τους στην υπόθεση Τ-86/96 (βλ. τη διάταξη του

Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1996 στην υπόθεση T-22/96, Langdon κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1009, σκέψη 13).

15 Το επιχείρημα κατά το οποίο η αίτηση περί καταργήσεως της δίκης σκοπεί αποκλειστικά στη μείωση των πιθανοτήτων ευδοκιμήσεως της παρούσας προσφυγής και, συνακόλουθα, της ένδικης προστασίας των προσφευγουσών, πρέπει επίσης να απορριφθεί.

16 Είναι αληθές ότι, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως, ο προσφεύγων διάδικος μπορεί να εξακολουθεί να έχει συμφέρον προς ακύρωση μιας πράξεως που ανακλήθηκε εκκρεμούσας της δίκης, εάν η ακύρωση της πράξεως αυτής είναι ικανή από μόνη της να έχει έννομες συνέπειες (βλ. τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 1995 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-480/93 και T-483/93, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2305, σκέψεις 59 έως 62, και της 13ης Δεκεμβρίου 1995 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-481/93 και T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2941, σκέψεις 46 έως 48, και, a contrario, τη διάταξη του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 1993 στην υπόθεση C-123/92, Lezzi Pietro κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-809, σκέψη 8, καθώς και την προαναφερθείσα διάταξη Langdon κατά Επιτροπής, σκέψεις 11 και 12).

17 Πράγματι, σε περίπτωση ακυρώσεως μιας πράξεως, το όργανο το οποίο εξέδωσε την πράξη οφείλει, δυνάμει του άρθρου 176 της Συνθήκης, να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της δικαστικής αποφάσεως. Τα μέτρα αυτά δεν αφορούν την εξαφάνιση της πράξεως, καθεαυτής, από την κοινοτική έννομη τάξη, εφόσον η εξαφάνιση αυτή προκύπτει από την ίδια την ουσία της δικαστικής ακυρώσεώς της. Τα μέτρα αυτά αφορούν μάλλον την εξάλειψη των συνεπειών των παρανόμων ενεργειών που διαπιστώθηκαν με την ακυρωτική απόφαση. Έτσι, το οικείο όργανο μπορεί να αναγκασθεί να προβεί στη δέουσα αποκατάσταση της καταστάσεως του προσφεύγοντος ή να αποφύγει την έκδοση πανομοιότυπης πράξεως (προαναφερθείσα απόφαση Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 60).

18 Ωστόσο, εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες δεν προσκόμισαν κανένα στοιχείο από το οποίο να μπορεί να συναχθεί ότι, παρά την ανάκληση της επίδικης αποφάσεως, εξακολουθούν να έχουν συμφέρον προς ακύρωση της αποφάσεως αυτής.

19 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η ανάκληση της επίδικης αποφάσεως με την απόφαση 96/369 δημιούργησε το αποτέλεσμα το οποίο σκοπούσαν να επιτύχουν οι προσφεύγουσες με την παρούσα προσφυγή, δηλαδή την εξαφάνιση της επίδικης αποφάσεως από την κοινοτική έννομη τάξη.

20 Επομένως, η παρούσα προσφυγή έχει καταστεί άνευ αντικειμένου και παρέλκει πλέον η έκδοση αποφάσεως.

21 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι η Επιτροπή προκάλεσε η ίδια την κατάργηση της δίκης, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι αφορά τον διακανονισμό των δικαστικών εξόδων.

Επί των δικαστικών εξόδων

22 Το άρθρο 87, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας ορίζει ότι, σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης, το Πρωτοδικείο κανονίζει τα έξοδα κατά την κρίση του.

23 Δεν αμφισβητείται ότι η απόφαση 96/369 της Επιτροπής, με την οποία ακυρώθηκε η επίδικη απόφαση που είχε εκδοθεί προγενέστερα, εκδόθηκε μετά από την άσκηση της παρούσας προσφυγής. Επιπλέον, από την τελευταία αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 96/369 προκύπτει ρητώς ότι η Επιτροπή αποφάσισε να ανακαλέσει και να αντικαταστήσει την επίδικη απόφαση για τον λόγο ότι το γερμανικό κείμενο της αποφάσεως αυτής, που ήταν κατά βάση πανομοιότυπο με το κείμενο της αποφάσεως 96/369, περιελάμβανε πολλά συντακτικά λάθη.

24 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή πρέπει να φέρει το σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)

διατάσσει:

1) Καταργείται η δίκη.

2) Καταδικάζει την Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Λουξεμβούργο, 14 Μαρτίου 1997.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

K. Lenaerts